

Budžeta komiteja

2021/2004(INI)

26.2.2021

ATZINUMS

Sniegusi Budžeta komiteja

Ekonomikas un monetārajai komitejai

par Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu: 2021. gada
ilgtspējīgas izaugsmes stratēģija
(2021/2004(INI))

Atzinumu sagatavoja (*): *Margarida Marques*

(*): Iesaistītā komiteja — Reglamenta 57. pants

PA_NonLeg

IEROSINĀJUMI

Budžeta komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Ekonomikas un monetāro komiteju rezolūcijas priekšlikumā, ko tā pieņems, iekļaut šādus ierosinājumus:

1. atzinīgi vērtē 2021. gada ilgtspējīgas izaugsmes stratēģijas vispārējos novērtējumus un to, ka vairāk uzmanības stratēģijā ir pievērsts sociālajai dimensijai un vides dimensijai, kā arī tādu reformu un investīciju veicināšanai, ar ko tiek atbalstīta stabila atveseļošana un lielāka kļūst spēja izturēt turpmākas krīzes, un ka stratēģijā turklāt ir akcentēts, cik svarīgi ir krīzes pārvarēšanu sasaistīt gan ar zaļās, gan digitālās pārkārtošanas procesu pārtapšanas iecerēm; uzsver, ka Covid-19 krīze — kuras apstākļos pieaug bezdarbs, palielinās nabadzības risks, pamatīgi sarūk mājsaimniecību un MVU ienākumi, ir vērojama sociālā atstumtība un palielinās atšķirības starp dalībvalstīm, — reformu, atveseļošanas un noturības jēdzienus ir ietekmējusi pēc būtības, un vērs uzmanību uz to, ka Padomes prezidentvalsts Portugāle šajā sakarībā kā ilgtermiņa atveseļošanai un konkurētspējai Eiropas Savienībā vērtīgu ieguldījumu akcentē vērienīgāka un spēcīgāka Eiropas sociālā modeļa veidošanu, rezultatīvi īstenojot Eiropas sociālo tiesību pīlāru un nostiprinot ES atvērtu stratēģisko autonomiju;
2. ar gandarījumu konstatē, ka krīzes seku novēršanai ir vēl nebijis Eiropas ekonomikas atveseļošanas pasākumu kopums (daudzgadu finanšu shēma (DFS) un Eiropas Atveseļošanas instruments (*Next Generation EU* — *NGEU*)) 1,8 triljonu EUR apmērā, un norāda, ka atveseļošanas priekšnoteikums ir cīņa pret pandēmiju, tādēļ jo īpaši nodrošinot, ka raitāka ir vakcīnu koordinēta sadale un ka tās ir savlaicīgāk pieejamas visām dalībvalstīm un visiem cilvēkiem; ir nobažījies, jo ES IKP samazināšanās — spriežot pēc Komisijas ekonomikas prognozes (ES IKP -6,3 % 2020. gadā un +3,7 % 2021. gadā), — un ilgstošāku pārvietošanās ierobežojumu kombinācijas ietekmē daudzām dalībvalstīm būs krietni mazāk iespēju tuvākajā laikā un vidējā termiņā elastīgi rīkoties fiskālajā jomā, un tas atstās graužošu iespaidu uz šo valstu spēju pievērsties neatliekamam politikas problēmu risināšanai;
3. šajā sakarībā ir nobažījies par to, kā iekšējā tirgus integritāti ilgtermiņā varētu ietekmēt darbības termiņa pagarināšana atkāpei no valsts atbalsta noteikumiem patlaban aktuālās krīzes apstākļos dalībvalstīm ar ierobežotiem valsts līdzekļiem un ierobežotu fiskālo spēju, un uzsver, ka ir būtiski saglabāt iekšējā tirgū vienlīdzīgus konkurences apstākļus un panākt spēcīgāku ekonomisko un sociālo kohēziju starp ES reģioniem;
4. iesaka nepieļaut nopietnu kavēšanos ar ES programmu un fondu īstenošanu, jo īpaši tad, ja tie īstenojami ar dalītu pārvaldību; tāpēc aicina dalībvalstis panākt šo programmu raitāku īstenošanu, lai nekas netraucētu laikus sākt īstenot jaunās ES programmas saskaņā ar DFS 2021.–2027. gadam, un panākt arī to, ka raitāk tiek īstenotas Eiropas Atveseļošanas instrumenta finansētās programmas, tādēļ jo īpaši ņemot vērā saspringto grafiku, kas ir spēkā instrumenta īstenošanai;
5. uzskata, ka vienošanās, kas panāktas attiecībā uz DFS, Eiropas Atveseļošanas instrumentu, lēmumu par pašu resursiem, Atveseļošanas un noturības mehānismu (ANM) un Tiesiskuma regulu, ir ārkārtīgi nozīmīgs atspēriena punkts novatoriskām, ilgtspējīgām un sociāli taisnīgām politikas nostādnēm, reformām un investīcijām, bez kurām nav iespējams pārvarēt nedz aktuālas, nedz negaidītas vai neprognozējamas

problēmas; ir pārliecināts, ka šis jaunais pasākums — kopīga obligāciju emitēšana ES līmenī, kas nepieciešama, rēķinoties ar veselības, ekonomikas un sociālo krīzi, un ar ko iecerēts panākt ilgtspējīgu izaugsmi, — nodrošina vērtības veidošanos, jo uz pašu resursu sistēmas pamata kopīga kļūst atbildība par teicamo ES budžeta kredītreitingu, un tam ir izšķiroša nozīme, lai īstenotu Eiropas prioritātes un lai atbalstītu investīcijas un reformas, turklāt tas ir ekonomisks stimuls ilgtspējīgas un taisnīgas atveseļošanas procesam Eiropas Savienībā; šajā sakarībā vērš uzmanību uz to, ka ar ES budžeta programmu un instrumentu starpniecību ir svarīgi izmaksāt finanšu līdzekļus, kas iegūti, Komisijai aizņemoties kapitāla tirgos;

6. uzsver, ka *NGEU* un jo īpaši ANM maina Eiropas pusgada sistēmas struktūru un ka kopā ar Taisnīgas pārkārtošanās fondu, Atveseļošanas palīdzību kohēzijai un Eiropas teritorijām (*REACT-EU*), pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”, programmu *InvestEU*, *rescEU* rezervi, lauku attīstības programmu un “zaļo” obligāciju emitēšanu tas būs izcils piemērs tam, kā ES stratēģiskos norādījumus un finansiālo jaudu var sinhronizēt ar valstu vajadzībām, prioritātēm un īstenošanas spējām; norāda, ka ES prioritātes un programmas — piemēram, investīcijām, nodarbinātībai, izglītībai un apmācībai, digitālajai infrastruktūrai un prasmēm, kultūrai, sociālajai aprūpei un veselībai paredzētās, — ir svarīgas, lai atveseļošanas process būtu sekmīgs un lai veicinātu ilgtspējīgu izaugsmi un darbvietu radīšanu, vienlaikus sekmējot ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju Eiropas Savienībā, turklāt norāda, ka ir jāpanāk, lai Eiropas pusgada sistēmas struktūra un nacionālie atveseļošanas un noturības plāni (ANP) būtu saskaņoti un savstarpēji papildinoši; šajā sakarībā akcentē nepieciešamību panākt sinerģijas veidošanos starp ANP un partnerības nolīgumiem, kas īstenojami saskaņā ar DFS 2021.–2027. gadam, un aicina dalībvalstis bez liekas vilcināšanās nākt klajā ar saviem priekšlikumiem;
7. uzsver, ka būtu jāpanāk Eiropas Parlamenta pilnvērtīgāka līdzdalība Eiropas pusgada procesā, cita starpā arī saistībā ar konkrētām valstīm adresētiem ieteikumiem, lai tādējādi būtu nodrošināta demokrātiskā leģitimitāte, kā arī ANM līdzekļu izlietošanas pārraudzība un rūpīga pārbaude, jo šie līdzekļi galu galā ir garantēti no ES budžeta, un ka tādēļ varētu, piemēram, īstenot dialogu par atveseļošanu un noturību; uzsver, ka galvenā nozīme ir tam, lai dalībvalstu ANP sagatavošanā aktīvi iesaistītos vietējie un reģionālie dalībnieki, MVU, sociālie partneri, pilsoniskās sabiedrības organizācijas un citas nozīmīgas ieinteresētās personas, jo tā var stimulēt ilgtspējīgu izaugsmi un līdz ar to garantēt taisnīgu pārkārtošanos, vienlaikus saglabājot darbvietas visā Eiropas Savienībā; aicina Komisiju nodrošināt pienācīgu sabiedrisko apspriešanu ar ieinteresēto personu līdzdalību, tomēr rūpīgi īstenojot uzraudzību pār dalībvalstu progresa ziņojumiem par ANP īstenošanu un tādējādi garantējot, ka līdzekļi tiek izlietoti stratēģiski un atbildīgi, nevis aizstājot regulāros valsts budžeta izdevumus, un ka līdzekļu izlietojums ir lietderīgs un iedarbīgs gan ekonomikā, gan iedzīvotājiem;
8. aicina Komisiju nodrošināt, ka patlaban izveidotie rādītāju kopsavilkumi un infopaneļi ir papildināti ar nozīmīgiem rādītājiem, kas labāk atspoguļo ES budžeta ietekmi un cita starpā arī sociālo ietekmi, ietekmi dzimumu līdztiesības kontekstā, makroekonomisko ietekmi un ietekmi uz vidi;
9. uzsver, ka ir steidzami jāpanāk, lai ANP sniegtu sabiedrisku labumu, piemēram, nodrošinot pandēmiju profilaksi, un lai tie palīdzētu īstenot sešus ANM pilārus (kas

ietver ekonomikas konkurētspējas un uzņēmējdarbības, sociālās un teritoriālās kohēzijas un jaunatnes politikas nostādnes), Eiropas sociālo tiesību pīlāru, sasniegt mērķus, ko ES noteikusi attiecībā uz klimatu un bioloģisko daudzveidību, un sasniegt Parīzes nolīguma mērķus, ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus un Eiropas zaļā kursa mērķus, kā arī īstenot digitālo un zaļo pārveidi un Eiropas dzimumu līdztiesības stratēģiju, un lai minētie plāni ar reformām un investīcijām veicinātu Eiropas tautsaimniecību un valsts finanšu ilgtermiņa noturību; vērš uzmanību uz to, ka ir jāpanāk, lai publiskā sektora iestādes kļūtu noturīgākas, tā garantējot gan pārvaldes iestāžu, gan sabiedrisko pakalpojumu nepārtrauktu darbību ārkārtējos apstākļos;

10. uzsver, ka sociālās izsekošanas metodikai, kas jāizstrādā ANM vajadzībām, var būt Eiropas pusgada procesa pilnveidošanai izšķiroša nozīme, jo ar to veiksmīgāk būs iestrādātas sociālās un ar vidi saistītās problēmas un tām būs tikpat liela nozīme, kāda tiek piešķirta fiskālajai koordinācijai, turklāt vairāk uzmanības būs pievērsts, piemēram, tādiem elementiem kā agresīva nodokļu plānošana, nabadzības mazināšana, dzimumu līdztiesība, sociālais tainīgums, sociālā kohēzija un augšupēja konverģence;
11. vērš uzmanību uz to, ka Covid-19 pandēmija un tās ietekme uz ekonomiku un sabiedrību nesamērīgi smagi ir skārusi sievietes, kā arī neaizsargātas un marginalizētas grupas, un tā ir lielākā daļa strādājošo aprūpes sektorā un sektoros, ko izteikti ietekmējis bezdarbs un pārvietošanās ierobežojumi, turklāt visas minētās grupas cieš no tā, ka krasi ir pieaugusi vardarbība ģimenē un ar dzimumu saistīta vardarbība; atgādina, ka atšķirība starp vīriešu un sieviešu nodarbinātību, darba samaksu un pensijas apmēru joprojām ir ļoti liela; jo īpaši norāda, ka Eiropas pusgada procesam un ANM būtu jāpalīdz šīs problēmas risināt; prasa ar integrētu pieeju spēcīgāk nodrošināt dzimumu līdztiesību visos ES pasākumos, politikas nostādnēs un programmās un prasa, lai Komisija visām ES programmām ātrāk ieviestu efektīvu, pārredzamu, vispusīgu metodiku, kas vērsta uz rezultātiem un balstās uz izpildes rādītājiem;
12. atkārtoti norāda, ka steidzami ir nepieciešams palielināt un dažādot ES budžeta ieņēmumu avotus, ievērojot Iestāžu nolīgumā iestrādāto ceļvedi, un pašu resursus efektīvāk sasaistīt ar politikas mērķiem, tādēļ jo īpaši piedāvājot ar vidi saistītus stimulus, kas ļauj efektīvāk ieturēt nodokļus no mobilas uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes; atgādina — Eiropas Atveseļošanas instrumenta un jo īpaši ANM finansēšana ir atkarīga no tā, cik ātri dalībvalstis ratificēs lēmumu par pašu resursiem, un aicina dalībvalstis vairs nevilcināties un minēto lēmumu uzreiz ratificēt; uzsver, ka ES budžetu un valstu budžetus negatīvi ietekmē izvairīšanās no nodokļu maksāšanas un ka ir vajadzīga vispusīga pieeja, lai cīnītos pret krāpšanu nodokļu jomā, nodokļu apiešanu un agresīvu konkurenci ar nodokļiem; tāpēc prasa katru gadu sagatavot apsekojumu par nodokļu iztrūkumu Eiropā, apsekojumā cita starpā norādot arī kaitējošas nodokļu prakses paņēmienus un analizējot nodokļu nemaksāšanas ietekmi uz ieņēmumiem;
13. aicina Komisiju no 2021. gada 1. janvāra pilnībā un nepārprotami piemērot abu līdztiesīgo likumdevēju pieņemto Tiesiskuma regulu, ar ko ir jāaizsargā Savienības finanšu intereses; atgādina Komisijai, ka tai ir pienākums uzraudzīt Līgumu izpildi.

**INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU
ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	25.2.2021
Galīgais balsojums	+ : 33 - : 6 0 : 1
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Robert Biedroń, Olivier Chastel, Lefteris Christoforou, David Cormand, Paolo De Castro, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazabal Rubial, Alexandra Geese, Vlad Gheorghe, Valentino Grant, Elisabetta Gualmini, Francisco Guerreiro, Valérie Hayer, Eero Heinäluoma, Niclas Herbst, Monika Hohlmeier, Mislav Kolakušić, Moritz Körner, Joachim Kuhs, Zbigniew Kuźmiuk, Ioannis Lagos, Hélène Laporte, Pierre Larrourou, Janusz Lewandowski, Margarida Marques, Silvia Modig, Siegfried Mureşan, Victor Negrescu, Andrey Novakov, Jan Olbrycht, Dimitrios Papadimoulis, Karlo Ressler, Bogdan Rzońca, Nicolae Ştefănuţă, Nils Torvalds, Nils Ušakovs, Johan Van Overtveldt, Rainer Wieland, Angelika Winzig
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Damian Boeselager

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAĶSTA**

33	+
NI	Mislav Kolakušić
PPE	Lefteris Christoforou, José Manuel Fernandes, Niclas Herbst, Monika Hohlmeier, Janusz Lewandowski, Siegfried Mureşan, Andrey Novakov, Jan Olbrycht, Karlo Ressler, Rainer Wieland, Angelika Winzig
Renew	Olivier Chastel, Vlad Gheorghe, Valérie Hayer, Moritz Körner, Nicolae Ştefănuţă, Nils Torvalds
S&D	Robert Biedroń, Paolo De Castro, Eider Gardiazabal Rubial, Elisabetta Gualmini, Eero Heinäluoma, Pierre Larrourou, Margarida Marques, Victor Negrescu, Nils Ušakovs
The Left	Silvia Modig, Dimitrios Papadimoulis
Verts/ALE	Damian Boeselager, David Cormand, Alexandra Geese, Francisco Guerreiro

6	-
ECR	Zbigniew Kuźmiuk, Bogdan Rzońca, Johan Van Overtveldt
ID	Joachim Kuhs, Hélène Laporte
NI	Ioannis Lagos

1	0
ID	Valentino Grant

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas